

**Academia Peccatorvm. Seu Conciones De Tota Parabola
Prodigi Euangelici**

Qvae Poenitentia Peccatorvm Sev Conciones De Prodigi Evangelici Reditv
Ad Patrem

Bosquier, Philippe

Moguntiae ; Coloniae, 1615

2. Quod malefaciant qui in confeßione, de omnibus à Sacerdote interrogari
volunt.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55940](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55940)

let, bonum arbitror remedium memoria.

Denique ut melius compleatur confessio, & explicetur conscientia, bonum est si cribrari, ventilari, examinari, interrogari a prudente & experto te facias Confessario, qui ut sacer quidam Rhadamantus omnia profiteri compellat. Nam Rhadamantus, inquit quidam, *Castigatq; auditq; dolos subigitq; fati*

*Qua quis apud superos furto latatus inani
Distulit in seram commissa piacula mortem.*

Sicut etiam Minos iuxta Virgilium.

*Quasitor Minos urnam mouet: ille silentum
Conciliumq; vocat, vitasq; & crimina disit.*

Ut sic examine mini, ut Legati ab externis ad quos mittuntur Regibus.

Reges dicuntur multis urgere culullis.

Ino non tantum oportet esse paratum ad hoc tollerandum, & respondendam omnem veritatem, quam peccati detectio requirit: sed desiderandum etiam est, & rogandus ut faciat Confessarius, cum ipse prius feceris quod possis, ut iuuet, examinet, quantum iudicat expedire: & sic corde vndiq; aperto detectis peccatis, orate ut quantum possibile in confessione, illa penitus eradiceret. Facietis locum ornatiorem pretiosis meritis & passioni Domini nostri, vnde peccata exeunt, & replebimini benedictionibus. Gratia aura in anime vasculum intrat, vnde salsa effunduntur peccata, sicut aer in vasa vnde liquor extrahitur. Non vult ingredi in locum nisi prius planè dirutum, incedere vult per ruinas, & calcare colla inimicorum. *Iter facite qui ascendit super occasum, (& occisum.)*

I I.

*Quod male faciant qui in confessione, de omnibus
à Sacerdote interrogari volunt.*

Quamuis autem hæc meticulosis & scrupulosioribus suadeam; non possum tamen non vehementer redarguere pigros quosdam, & in salutis

suæ cura desidiosos, qui nihil aut parum præparati, quamprimum ad confessarij pedes assederint, statim cantillant, *Pater iuua me, interroga me, redige mihi in memoriam*: Hoc enim indicium est euidens, quod non vt boni Christiani, iuxta timoratorum hominum consilia, quotidie vesperi debite se recolligant.

*Non prius in dulcem declines lumina somnum,
Omnia quam longè reputaueris acta diei.*

Imo quod dignati non sint antequam se exhiberēt Sacerdoti vllam facere recapitulationem, aut saltem valde exiguam vitæ suæ, post extremam confessionem: si enim bene præmeditati essent, facile sine hæsitantia & titubatione proferrent. Nam bene præmeditatum ex parte dictum est.

Rem bene præuisam verba haud inuita sequentur.

Et quid hoc est, quam tacitè fateri exiguam contritionem, & peccati dolorem. Nam in materia quæ nos torquet, facile omnes nimis disertum sumus; si quid enim molesti accidit, si quid cor pungit, nimis statim parata est lingua, interpretis mentis, nimis exaggerat quicquid graue patitur.

Horat. in Arre.

*Format enim natura prius nos intus ad omnem,
Fortunarum habitum iuuat, aut impellit ad irã:
Aut ad humum mœrore graui deducit, & angit:
Post effert animi motus interprete lingua.*

Psal. 75.] *Cogitatio hominis confitetur tibi. Et reliquæ cogitationis diem festum agent tibi.*

Quid hoc est aliud quam petere impossibilia? quia enim hominum scit quæ sunt hominis, nisi spiritus hominis, qui in ipso est?

Quid hoc est aliud, quam velle sacerdotes auditores & iudices facere diuinos, vt coniciant quid boni homines cogitarint, dixerint, vel fecerint: vt accusatores fiamus, imponentes iam hunc casum, iam alterum; vt patroni ipsorum fiamus, & quasi culpabiles ipsorum confiteamur nomine. Non sumus quod nos esse putatis, aut facere vultis, quando dicitis *iuua me, interroga me, &c. Dauid sum non Oedipus* (ad sphyn-

510 CONCIO VIGESIMA SECVNDA

Genes. 44.

4. Reg. 5.

3. Reg. 14.

Exech. 18.

Daniel 2.

Genes. 41.

Ioan. 4.

Genes. 44.

(Sphingis ænigmata.) Non sum Propheta, nec filius Prophetae, ut cogitationes vestras videam, & quæ claustrum agitis. Non possumus dicere quod Iosephus fratribus, *An ignoratis quod non sit similis mei in augurandi scientia?* Helisæi non sumus, ut statim videre possimus an in absentia sitis Giezi, accipientes argentum & vestes à Naaman, pretium lepræ, recusatum ab Herodem cum insigni eius contumelia rursus negantes aliquid acceptum, in præiudicium Naaman, suppressa eius liberalitate. Non sumus de genere Abiæ Prophetæ in Sylo, ut cognoscamus statim uxorem Ieroboam, aliena latentem veste, ex consilio mariti, ut tanto liberius ignota cum Propheta ageret: quam, etsi patris senio nihil videret, agnouit statim in introitu, dicens: *Ingredere uxor Ieroboam, quare aliam te esse simulas?* Non sumus Daniele, qui non tantum Nabuchodonosoris, ut Iosephus Pharaonis, in Babylone interpretatus est somnia, sed cum ille etiam esset oblitus, acque à Magis ac Ariolis mortis minis interpositis exquireret, ei reduxit somnium & interpretationem in memoriam. Non sumus tanti quantus Christus, qui Samaritanæ, de qua nihil unquam audierat, quinque enarrauit viros, eumque quem tum habebat virum eius non esse, vitæ insuper totius ordinem. Vnde ait: *mulier in ciuitatem, & dicit illis hominibus: venite, & credete hominem qui dixit mihi omnia quaecunque feci, nescit quid ipse est Christus?*

Non sumus tales Prophetae, non scimus quid absentibus nobis geratur: nec hoc à nobis Deus exigit. Mittimus quidem aut poni facimus aliquid in conscientia vestra, ut Ioseph scyphum in sacco iunioris, ut videamus quid in animæ fundo lateat. Officium nostrum est sedere, iudicare, cognoscere, punire secundum allegata: non examinare, extorquere per vim: ex gratia est, & charitate si id nonnunquam facimus. Quid? Vultis nos grauare ultra quàm tenemur, exonerare vos iis ad quæ tenemini, vnum opprimere omnium clitellis? quomodo miser sacerdos solus ferret onus in vos omnes partitum? Vultis ut vobis dicamus

Daniel. 2.

mus, quæ solus nouit Deus? nam corda ille solus inspicit: Angeli nec boni nec mali ad secreta illa penetrant. *Sermo quem tu queris Rex, grauis est: nec reperietur quisquam qui indicet illum in cōspectu Regis: exceptis Diis, quorum non est cum hominibus conuersatio*, dicebant Diuini Nabuchodonosori, cum peteret vt nārrarent somnium quod sibi exciderat. *Dic somnium seruis tuis, & interpretationem eius indicabimus.* Eodem modo dicat peccator quid fecerit, quid cogitauerit, & nos de eo dabimus sententiā, absolutionem, & satisfaciendi modum. Hos terminos nostrum officium nō egreditur. Officium ac ministerium nostrum est, audire loquētes, præesse libellis, supplices audire in Dei nomine, liberar confessiones criminum in maiestatem eius admissorum, inducere ad confessionem omnium: dein iudicare, absoluer, aut non absoluer, sicut ipse facturus esset Deus. Est igitur extra limites nos euocare, velle vt instituamus quæstiones, sumamus informationes. Vt ad arbitrium vestrum subueniamus vobis, rogare debēbitis Deum vt in vniuscuiusque pectore fenestellam faciat, qualem Momus in imagine hominis à Vulcano facta desiderabat: & sic commodè possemus malè seruatum domi ordinem, & abdita conscientiaē inspicere, & examinare. Aut si non magis videatis maculas in propria conscientia, quam in facie propria, orare debuissetis Deum, qui fecit vt alienos vultus magis videamus quam nostros, det etiā vt melius possimus cognoscere conscientias vestras quam vos ipsi: & tum facile dicemus quam sitis mali, sicut iam facile alter dicit alteri, an nasum simum habeat an aquilinum.

Sed agamus paulo grauius in re tam seria: cur nōn a probem remittere se planè in Confessarij interrogationes: tres maxime sunt causæ: nimirum dispendiū temporis & damnum publicum, & hæc vna. Dein etiam periculum & honor Confessarij, & hoc secundū. Periculum denique innocentiaē eorum qui interrogantur, & hoc tertium.

Dicamus singulatim de omnibus. Primum igitur

K k propter

1.

propter dispendium temporis & damnum publicum: nam dum vnum interrogo, duos aut tres audire expectantes, & suspirantes, sine fructu multo tempore. Interrogare enim possem tam de mille rebus quas non feceris, quam de iis quas feceris: dum videris mihi considerato statu, ætate, loco, personis cū quibus agis, ea quæ interrogo facere potuisse. Variandę enim sunt quæstiones pro varietate personarum. Rogaresne ex puella quindecim annorum, an forte latrocinia exercuerit? ex viro centum annorum an forte virginem corruerit?

Horat. in Arte.

Intererit multum Dauusne loquatur, Evadne.

Maturusne senex, an adhuc florente iuventa

Feruidus; an matrona potens, an sedula matrix,

Mercatorne vagus, cultorne virentis agelli:

Colchus an Assyrius: Thebis nutritus, an Argis.

Si vero paratus accesseris, dices tantum quid feceris, & sic exiguo fiet tempore. Insuper quando interrogo, aliquantillum saltem mihi cogitandum est quid prudenter interrogem, quid non? Tibi contra ad singulas quæstiones, vt vere sincereque respondeas, hærendum non nihil: & sic tempus labitur, quod lucraremur si ante confessionem fuisses præmeditatus. Interim etiam dum de quæstionibus cogito, consilia & admonitiones cogitare non possum, quas tamen durante recitatione tua, possum colligere, si nimirum bene paratus, vno filo tua deducas; ac proinde vel sine consilio dimittendus es, aut hoc iterum cum temporis dispendio requirendum est. Videte igitur quantum temporis pereat interrogationibus. Insuper contingere potest vt per te plures bene parati prohibeantur confiteri, dum tempus quod duobus aut tribus sufficiat, vni impenditur. Satagite igitur boni publici,

Publica priuatis preponit & commoda rebus.

Secundo, honor confessarij, (per fidem vestram) non videtur vobis hac ratione adduci in periculum. Audite si placet. Interrogat forte intelligens te in

DE POENITENTIA PRODIGI. 513

mattimonio esse, aliquid quæ improbi quidam qui in matrimoniis omnia putant licita, nonnunquam admittunt: quæ tu forte nunquam cogitaueris. Interrogabit forte aliam non satis pudicam, an terminos naturæ non sit egressa, an nihil in actibus suis habuerit Græcum, Sapphicum, & mille alia quæ honestè nominari non possunt: quæ voluptuariæ quædam & magis effrontes, nimis morigeræ, nimis faciles admittunt. Aliæ forte, quæ non ita omnem abiecerint pudorem, & aliquid diuini timoris seruant, cauent. Et sic in omni statu. Et sit Pater Confessarius, qui illa rogabit, iunior, sit religiosus, homo nunquam coniugatus: quid dicetis? quid cogitabitis de eo? vnde videbitur vobis matrimonij ac naturæ mysteria didicisse? in qua schola putabitis studuisse, qui tam rectè loquatur de auctorum negotiis? Non cogitabitis ista ex Casistis hausta, non ex Poetarum scriptis, quæ necessitate aliquando legant; aut ex confessionibus meretricum aliarum, quæ magis prostituta sint quàm Laïs Corynthia, ingenio-
In vitis Pa-
trium.
 fiores ad mala quàm Sappho Lesbica, inuentrices voluptatum magis quam Venus Cyprica, lasciuiores Pelagia Antiochena, ipsis canibus caniniores, quas fortasse aliquando confitentes audiuerit: sed arbitrabimini magis eiusdem malitiæ fuisse socium, & cooperatorem: scientiam didicisse per experientiam, nec rem magis quam nomen ignorare. Impossibile dicetis aut intra vos, aut etiam apud alios, vt homo ista sic examinet nisi aliquando eisdem contaminatus, & sic ad omnem occursum, ad omnem visum, male de ipso cogitabitis, male loquemini, qui florem virginitatis & primam innocentiam nunquam perdidit, qui nesciat vt ita dicam quid inter scæminam & cothurnum sit discriminis; quid inter virum & puellam; nisi vestem. *Quomodo fiet istud quia virum (et viram) non cognosco.*

Novi quendam celeberrimæ ciuitatis Curatum, qui cū ex puella quadam interrogasset de peccati carnalis quibusdam particulatitatibus, quod ipsa vel confiteri

cœperat, vel cogitabat ipsam facere potuisse, ausa fuit ipsi dicere; Pastor, vis videre: & tam inopinato, & ridiculo responso, tantum excitauit Pastori risum, vt ad eum dissimulandum petita venia nonnihil adflicti-
 cristiam recederet, quasi aliquid acturus: donec sup-
 rato risu ex tam stulto responso, reuenteretur ad au-
 diendum vltius bonam illam pœnitentem: cumq;
 repeteret quæstionem, iterum satis impudenter repu-
 cauit, Pastor iterum illuc relaberis: putans bonam mu-
 lier se ita interrogari, vt ad talem discursum induce-
 retur.

Horat in Arte.

Si dicentis erunt for: unis absona dicta:

Romani tollent equites, peditesq; cachinnum.

Nonne hæc mihi ac cuilibet accidere possent, si de bona gratia aliquid sicut ipse interrogem? nonne cogitare potestis perditis nos oblectari sermonibus, & quæ inuis opera caueamus, libenter tamen de eis loqui?

Quid? videri possemus etiam illa quærere; videri-
 tiores facti deducamus eadem in opus. *Pro medijs*
sunt aut socij, aut magistri, aut discipuli turpitudinis, di-
 cere audebat Erasmus, aut aliquis sub Erasmi nomi-
 ne. *Si videbas furem currebas cum eo, & cum adulteri*
portionem tuam ponebas. Audiui aliquando tales ho-
 mines qui talia somniarent. Ne igitur honorem & es-
 timationem nostram tantopere periclitemur, pro-
 culdubio satius erit vt quisque sua edicat peccata, &
 non semper, *Pater adiuua me, Pater iuuua me.* Vt nihil
 dicam si Confessarius diutius exquirat, & inuestiget
 (quærit enim omnia aliquando, vt ea cognoscat ta-
 ciatque aperta) maxime audiens Magdalenas, mu-
 lierculas malæ famæ, putari posset illicitis cum illa
 detineri sermonibus: dicite igitur potius ipsi, & no-
 stro parcite honori.

Eras. in Ex-
omol. 4.
quod fingit
incommodo.

III.

Periculum autem innocentium quorundam pœ-
 nitentium, quis non videat? Interrogans enim omnia
 quæ putem in talem statum, fortunam, ætatem, opifi-
 cium, societatem cadere posse; proponere possem ca-
 sum,

um, quem pœnitens melior opinione, nec cogitauerit vnquam, nec audierit nominari: audita vero tali confessione, doctior iam non tantum nomen, sed & eam per experientiam discere voler, maxime iuniores: *Corrumpunt bonos mores colloquia praua.* Quod cauebitur si quilibet quæ nouit, quæ fecit, mala dicat. Et ecce cur scriptura turpitudines quasdam nō nominandas, turpitudines simpliciter vocat: *turpe est & dicere*, inquit S Paulus: & Theologi peccatū quoddam vocant mutum, ne audito eius nomine inuitetur. *Immunditia nec nominetur in vobis, sicut decet Sanctos.* Ephes. 5. Et bona quædam animula, rogata à puella quid hoc esset peccatum luxuriæ, dicebat comedere scriblitas sine buryro: sic & sapientes magistratus nō semper publicè crimina pronuntiant, cur quis damnetur: quia non omnibus expedit nosse ipsorum scelera. Et verè magna innocentia pars est, ignorare peccata, & nomine & re, nec suspicari quidem tale quid in rerum natura esse sceleris. Per nimiam prohdolor scientiam in maxima mala cadimus. Diabolus vult vt discamus multa, vt offendamus multum: ideo dixit Euæ, *eritis sicut Dij, scientes bonum & malum.* Postquam autem nimis credula, infœlicem fructum scientiæ conditum gustauit, vidit nuditatem suam, sentire cœpit S. Pauli stimulos, & fomitem omnibus communem: post scientiam boni & mali abundauit malum, & facta est via peccatis omnibus. Essemus prohdolor modo in prima innocentia, si coniugassemus vno quasi matrimonio *scientiam boni, scientiam mali*; sciuissemus boni satis: hoc debuisset sufficere. *ignoti* frigida concupiscentia, vel potius *cupido nulla.* Ecce etiam cur libri nimium lasciui, aut reuera, aut secundum apparentiam, aut omnino prohibiti sint, aut ad certam vsque ætatem: cur etiam inhonestæ picturæ quæ exhibent omnium oculis quæ geruntur post cortinas, aut illas vtriusque sexus partes, (quas magna mater natura semper voluit esse rectas, foliis, vestibus, prona fluitatione cadauerum scemineorum) ne iuniores inde primum theorice, postea pra-

1. Cor. 15.

Genes. 3.

eticè mala discant Ad hanc rem, de obliquis interrogacionibus, memini me circa annum nonum ætatis, a bono Confessario, cui me pater piæ memoriæ ob prudentiam commendarat, cum confessus essem certum quoddam peccatum quod ipsi vltiorem ingerbat cogitationem, rogatus sum an forte non fecissem peccatum aliquod certum, illi affine. Gratia Deo quod non commissem, nec cogitassem: quæstio tamen ipsius, etsi sapienter propoita, primam mihi dedit illius peccati intelligentiam, quod forte nunquam cogitaueram nisi multo post esse perpetrabile. Vt igitur caueatur omne periculum, oblique docendi quod ignoratur, ac ita dandi occasionem experientia optime facietis, si antequam ad confessionem accedatis, ipsi vestra peccata bene recolligeretis, ut tum nihil restet, quam instruere, monere, absolueretis & imponere pœnitentiam. Meo iudicio quidam nostri ordinis Episcopus, suo tempore concionator mirabilis, non male suadet, ut Confessarij, si in tales pœnitentes incidant, moneant illos ut seorsim paulisper secedant, ibi se præparent, ac tum reuertantur sic etiam quidam Petrus Borgius, in thesi sexta de ministro confessionis: *Si non satis dispositos aduertere. Prætertunc liget, id est, non absoluendo ligatos permittat.* Hoc enim præterquam quod honorem nostrum præstare tutiorem, causa esset ut contritio & erubescètia quorundam obstinatorum cresceret maior, si ipsi pronuntiant peccata sua, & non tantum audientes a sacerdote pronuntiarum annuant modico verbo, ita pater: & hæc ipsis pene paruum esset purgatorium, & firimum retinaculum cõtra nimiam lapsus facilitatem. Nam ut inquit D. Greg. li. 22. moral.] *Plerumq; grauioris certaminis est, commissæ peccata prodece, quam non admitti vitare.*

Dicerent sepe cum Demosthene: *Tanti pœnitere, recognoscere peccata, tam sigillatim narrare, &c. non erit.*

Facilius cauebo quam sic confitear: ex alienim molestia, cauebunt forte peccata, qui ex charitate, Deique amore non committunt. Nihilq; facit cõtra

Rob. Eiciens.

Epis. Aquin.

Pet. Borgius

in disp. Theol.

de minist.

Confess. edita

Luxemb.

1599.

** forte melius legeris,*

remittat.

nos quod Grammatici dicant *confiteri* esse quasi per
 violentiam: *profiteri*, per libertatem & propria sponte:
confiteri iuxta Varronem sit concedere quod quaeritur,
 & iuxta Iuristas, etiam per quaestiones & tormenta.
 Atque ita videri possent satisfacere confessioni sacramentali,
 qui nihil dicunt motu proprio, & sponte, nisi interrogati a sacerdote; melius quam alij,
 qui sine interrogationibus peccata liberè enuntiant.
 Respondeo enim ex confessionis definitione, *qua est voluntaria sui accusatio*.
Grammatica leges plerumque Ecclesia spernit, dicit ipse meus Despauterius,
 Grammaticorum nostri temporis Princeps

L. Servos.
 C. ad Leg.
 Jul. de vi.

Ioh. Desp. in
 Syntaxi.

Tu viuendo bonos, scribendo sequare peritos.

Si vero ita pressim Grammaticalibus subdere me velim legibus, non ideo cadam causa. Cicero enim atque alij boni authores, *confiteri* pro libera accusatione accipiunt.

Cic. lib. 3. de nat. Deor.] *Quod facimus occultius? (intendio tabularij sc.) At se Q. Sossius splendidus eques Romanus ex agro Piceno fecisse confessus est.*

Idem ibidem.] *Peccatum suum quod celari posset, confiteri maluit.*

Idem Orat. pro Q. Ligar.] *Prius de vestro delicto confiteamini necesse est, quam Ligarij ullam culpam reprehendatis.*

Plaut. in Trinum. Act. 4.] *Hæc sunt: seu recte, seu peruerse facta sunt egomet fecisse confiteor.*

Idem in Cistel.] *Tibi nos prodimus ac confitemur cistellam habere.*

Habemus igitur verbi significarum, pro re autem faciamus vtrumque, ad securitatem. Profiteamur & confiteamur. Peccator profiteatur primo libens peccata quæ reminisci potest. *Dic prior peccata tua ut iustificeris*: ac reliqua dein confiteatur, id est, non neget interrogatus a Confessario (ex gratia vel officio, si hoc muneris eius est) in confessione, si ea admiserit: dicat cum Cicerone, de quolibet peccato, quod rursus redigitur in memoriam, *hoc ego non*

*Cic. pro Ma-
nil.*

*solum confiteor, verum etiam profiteor, dico meam cul-
pam: vt de ipso dici possit, quod in alia re de S. Iohan-
ne Baptista, & confessus est, & non negauit: & quod S.
Augustinus de Maria Magdalena, postquam ad Chri-
sti pedes in conuiuio humillime veniam implorat,*

*D. Aug. lib.
50. homel.
hom. 23.*

*accessit confessa vt rediret professa, Christiana & discipu-
la Christi. Subleuate nos igitur ex parte vestra, vt pri-
mum recolligatis peccata, quantum possibile, &
tum subleuabimus vos, quantum debemus, inter-
rogabimus reliqua; sic alter alterius onera por-
tantes, implebimus legem Christi, sic per-
ueniemus pariter quo tendimus
ad vitam æternam.*

Amen.